

Asia: VN/34805/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Teknologiateollisuus kannattaa 13 a §:n päivittämistä teknologianeutraaliksi ja digisyntyisiin aineistoihin. Muutos helpottaa yritysten luvanhankintaa ja vastaa tavoitettamme skaalautuvasta, automatisoitavasta lisensioinnista. Kiinnitämme kuitenkin huomiota kolmeen seikkaan.

Ensinnäkin esityksen perusteluissa todetaan, ettei aineistojen käyttö tekoälyn kouluttamiseen täytä sisäisen tiedontarpeen edellytystä. Raja on vain perusteluissa, ei pykälätekstissä, ja raja jää epäselväksi juuri siinä, missä yritykset toimivat: perustelujen mukaan sopimuslissenssi kattaa tiedonhaun ja tiedon analysoinnin, mutta ei sanota, kattaako se tekoälytyökaluilla tehtävän tiedonhaun ja analysoinnin kopiaiduista aineistoista. Yrityksen on voitava tietää, mitä hankittu lupa kattaa. Esitämme, että perusteluissa todetaan nimenomaisesti, että sisäiseen tiedontarpeeseen kuuluu aineistojen käyttö organisaation sisäisissä tekoälyavusteisissa haku- ja analyysityökaluissa, ja että raja koskee vain mallien kouluttamista.

Toiseksi esityksestä puuttuu kokonaan 13 a §:n suhde 13 b §:ään, jolla on pantu täytäntöön DSM-direktiivin 3 ja 4 artiklan tekstin- ja tiedonlouhintapoikkeukset. Tiedonlouhinta on lain nojalla sallittu rajoitus, 13 a § maksullinen lissenssi. Kun molemmat koskevat tiedon analysointia, on riski, että lupia tarjotaan käyttöön, joka on jo lain nojalla sallittua. Esitämme, että perusteluihin lisätään toteamus, jonka mukaan 13 a § ei kavenna 13 b §:n soveltamisalaa eikä sopimuslissenssiä tarvita 13 b §:n nojalla sallittuun käyttöön. Tekoälyn tekijänoikeuskysymykset ratkaistaan EU-tasolla, eikä kansallisilla tulkintakannanotoilla tule luoda epäselvyyttä direktiivin mukaiseen oikeustilaan.

Kolmanneksi esityksen vaikutusarvio käsittelee vain oikeudenhaltijoiden tulojen kasvua. Yrityksille ja viranomaisille syntyviä lissenssikustannuksia ei arvioida lainkaan. Esitämme, että vaikutusarviota täydennetään tältä osin.

Peltola Ville
Teknolagateollisuus ry